

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

412

Vragen van het lid **Buitenweg** (GroenLinks) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *de situatie van LHBTI-asielzoekers afkomstig uit Oekraïne* (ingezonden 20 oktober 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Harbers** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 november 2017).

Vraag 1 en 2

Heeft u kennisgenomen van de brief van 26 juni 2017 die door de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) aan de toenmalige Staatssecretaris Dijkhoff is gezonden met betrekking tot de Nederlandse aanduiding van Oekraïne als veilig land van herkomst? Zo ja, wat is uw reactie op deze brief?

Hoe beoordeelt u de taxatie van de UNHCR dat Oekraïne niet veilig is voor LHBTI's? Waarom is deze brief voor u geen aanleiding geweest om een landgebonden uitzondering voor LHBTI's te creëren in de Vreemdelingen-circulaire?

Antwoord 1 en 2

Ja, ik heb kennisgenomen van de brief van de UNHCR van 26 juni 2017 over de situatie van LHBTI's in Oekraïne. Mijn ambtsvoorganger heeft die op 15 september 2017 beantwoord. Daarbij heeft hij, onder verwijzing naar de brief van 11 oktober 2016 aan uw Kamer¹, aangegeven op welke gronden Oekraïne is aangemerkt als een veilig land van herkomst en hoe hij de positie van LHBTI's aldaar duidt.

De beoordeling van de vraag of een land kan worden aangemerkt als een veilig land van herkomst vindt plaats op basis van een reeks informatiebronnen, in het bijzonder de informatiebronnen die worden genoemd in artikel 37 van de Procedurerichtlijn.²

In de conclusie van de beoordeling van Oekraïne heeft het kabinet overwogen dat kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van een reëel risico op ernstige schade in de zin van de Kwalificatierichtlijn, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan. Dit betreft delen van de provincies Donetsk en Loegansk en de Krim.

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2241

² Richtlijn 2013/32 EU

Het kabinet onderkent dat er sprake is van sociale discriminatie en intimidatie van LHBTI's. Het kabinet heeft ook overwogen dat er geen sprake is van systematische vervolging van bepaalde groepen in de Oekraïense samenleving.

Er zijn ook voorzichtig positieve ontwikkelingen. De Oekraïense president Porosjenko sprak zich voor en na de Gay Pride in 2015 uit voor het recht op vrijheid van vergadering en samenkomst voor LHBTI's. Voorts is eind 2015 een nieuwe arbeidswet aangenomen die LHBTI's moet beschermen tegen discriminatie op het werk. De nieuwe wet is mede tot stand gekomen door samenwerking met de Europese Unie die er bij de Oekraïense autoriteiten op aandringt de mensenrechten te respecteren. Oekraïne is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen en heeft wetten en andere voorschriften die waarborgen bieden. Het systeem van rechtsmiddelen biedt afdoende waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden.

Op basis hiervan is het kabinet tot de conclusie gekomen dat Oekraïne kan worden aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan.

Mijn ambtsvoorganger heeft hierbij ook aangegeven dat op grond van artikel 37, tweede lid, van de Procedurerichtlijn de lidstaten de situatie in de veilige landen van herkomst regelmatig opnieuw moeten onderzoeken. Ook van deze herbeoordelingen zal de Tweede Kamer op de hoogte worden gesteld.

Op 26 september 2017 heeft uw Kamer een brief ontvangen waarin opnieuw is gekeken naar de landen die in november 2015 zijn aangemerkt als veilige landen van herkomst. Andere herbeoordelingen, waaronder die van Oekraïne, zullen later volgen. Vanzelfsprekend zal daarbij ook worden gekeken naar de positie van LHBTI's.

Vraag 3

Deelt u de visie van de UNHCR dat de beoordeling of een land voldoende veilig is voor LHBTI's niet alleen gestoeld kan worden op de formele positie van de regering, maar dat ook de veiligheidssituatie in de praktijk en de mate waarin de regering daadwerkelijk LHBTI's bescherming biedt, meegewogen dienen te worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Kunt u aangeven over welke additionele informatie u beschikt op basis waarvan u uw oordeel over de veiligheid van Oekraïne voor LHBTI's heeft vastgesteld? Hoe verschilt deze informatie met de informatie zoals aangeleverd door de UNHCR? Bent u bereid deze informatie met de Kamer te delen?

Antwoord 4

Op grond van artikel 37, derde lid, van de Procedurerichtlijn dient de beoordeling of een land een veilig land van herkomst is te steunen op een reeks informatiebronnen, waaronder in het bijzonder informatie uit andere lidstaten, het EASO, de UNHCR, de Raad van Europa en andere relevante internationale organisaties. Bij de beoordeling van Oekraïne is gebruik gemaakt van meerdere bronnen, zoals het Human Rights Report 2015 van het US State Department over Oekraïne, rapporten van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN over de mensenrechtensituatie, de Fragile State Index 2016 van Fund for Peace en Freedom in the World 2016 van Freedom House. Al deze bronnen zijn openbaar.

De door UNHCR aangeleverde informatie verschilt niet wezenlijk van de informatie die is gebruikt in de brief van 11 oktober 2016, zoals hierboven blijkt uit de beantwoording van vragen 1 en 2.

Ik merk hierbij nog op dat de kwalificatie «veilig land» niet betekent dat er in het geheel geen asielaanvragen ingewilligd kunnen of zullen worden. Volgens de Procedurerichtlijn kan de aanvrager substantiële redenen opgeven waarom het land in zijn specifieke omstandigheden voor hem of haar niet als een veilig land van herkomst kan worden beschouwd. Als die redenen er inderdaad zijn, kan het principe van veilige landen niet op die aanvrager worden toegepast. Het blijft uiteindelijk een afweging op individuele basis.

Vraag 5

Deelt u de mening dat Nederland als voorhoedeland op het gebied van de bescherming van LHBTI's een bijzondere verantwoordelijkheid heeft voor het verlenen van asiel aan mensen die in hun land van herkomst moeten vrezen voor geweld op grond van hun seksuele gerichtheid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik ben van oordeel dat Nederland een verantwoordelijkheid heeft voor het bieden van bescherming aan personen die in hun land van herkomst gegronde reden hebben voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag, om welke reden dan ook. De positie van Nederland binnen het internationale spectrum behoort de beoordeling in dat kader niet te beïnvloeden.